

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych
innych ustaw**
(druk senacki nr 267)

Cel i przedmiot ustawy

Ustawa ma na celu wprowadzenie zmian zapewniających przyspieszenie i usprawnienie postępowania w sprawach gospodarczych, wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych powstałych na gruncie stosowania przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych oraz odciążenie sędziów poprzez rozszerzenie kompetencji referendarzy sądowych.

Osiągnięcie dwóch pierwszych celów ma nastąpić w głównej mierze poprzez zmianę przepisów dotyczących postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych, które polegają na:

- **wprowadzeniu jednolitej prekluzji dowodowej** w ramach postępowania gospodarczego, również w postępowaniu nakazowym, upominawczym i uproszczonym (w pozwie, odpowiedzi na pozew, w zarzutach lub sprzeciwie od nakazu zapłaty należy podać wszystkie twierdzenia oraz dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku postępowania, chyba że wykaże się, iż ich powołanie w pozwie nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikała później; w tym przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane **w terminie dwutygodniowym** od dnia, w którym powołanie ich stało się możliwe lub wynikała potrzeba ich powołania) - art. 479¹² § 1 (artykuły bez bliższego określenia oznaczają powoływanie przepisów Kpc w brzmieniu nadanym omawianą ustawą nowelizującą), art. 479¹⁴ § 2, art. 479^{14a}, uchylenie art. 505¹⁴ § 2 Kpc; prekluzją dowodową objęto również wnioski o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron - art. 479^{14b};
- **wyłączeniu przekształceń podmiotowych i przedmiotowych powództwa** (w toku postępowania nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych; jednakże w razie zmiany okoliczności powód może żądać, zamiast pierwotnego przedmiotu sporu, jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o

- świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy; przepisów art. 194-196 Kpc i art. 198 Kpc nie stosuje się) - art. 479⁴ § 2;
- **niedopuszczalności wytoczenia powództwa wzajemnego** - art. 479¹⁴ § 3;
  - **ograniczeniu zarzutu potrącenia w toku postępowania** (do wierzytelności udowodnionych dokumentami) - art. 479¹⁴ § 4;
  - **rozszerzeniu możliwości wydawania wyroków kontradiktoryjnych na posiedzeniu niejawnym** (na wypadek, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń, zgłoszonych wniosków dowodowych i zarzutów - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne) - art. 479¹⁷;
  - **wprowadzeniu zasady, że wyrok sądu pierwszej instancji z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności** (w sprawach o roszczenia pieniężne albo świadczenia innych rzeczy zamiennych), czyli wprowadzeniu konstrukcji funkcjonującej w postępowaniu nakazowym - art. 479^{19a};
  - **uproszczeniu i przyspieszeniu kontroli formalnej pism procesowych** (w przypadku **pism wszczynających postępowanie zasada zwrotu pisma** bez wzywania do jego poprawienia lub uzupełnienia, jeżeli wskutek niezachowania warunków formalnych pismo nie może otrzymać prawidłowego biegu; ponadto obostrzenia w zakresie braków formalnych pism wnoszonych przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa) - art. 479^{8a};
  - **skróceniu terminów spoczywania postępowań zawieszonych oraz ograniczeniu możliwości zawieszenia postępowania w sprawach gospodarczych** - art. 479⁴ § 3, art. 479¹¹;
  - **jednoznacznym rozstrzygnięciu w jakich przypadkach postępowanie zostaje zawieszone w przypadku ogłoszenia upadłości stron** (w przypadku upadłości likwidacyjnej, upadłości z możliwością zawarcia układu a strona pozbawiona została prawa zarządu masą upadłości) - art. 174, art. 180 § 1 pkt 5, art. 182¹;
  - **zmianie definicji przedsiębiorcy** (ujednolicenie z definicją przyjętą w Kodeksie cywilnym oraz w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze) - art. 479²;
  - przyjęciu zasady, że **zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej** przez którąkolwiek ze stron stosunku cywilnego po jego powstaniu **nie wyłącza zastosowania przepisów działu o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych** - art. 479¹ § 1;

- **przesądzeniu, że sprawami gospodarczymi będą sprawy dotyczące roszczeń wynikających z odpowiedzialności cywilnoprawnej członków organów spółki i likwidatorów** - art. 479¹ § 2 pkt 1 oraz art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą;
- **rozszerzeniu katalogu spraw gospodarczych na sprawy o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym**, którymi są orzeczenia sądu gospodarczego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu albo ugoda zawarta przed tym sądem - art. 2 ust. 2 pkt 7 ustawy o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą;
- **wyłączeniu z katalogu spraw gospodarczych spraw o podział majątku wspólnego wspólników po rozwiązaniu spółki cywilnej** - art. 2 ust. 3 ustawy o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą;
- **wprowadzeniu reguły kolizyjnej, zgodnie z którą w przypadku zbiegu norm postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych oraz przepisów innych postępowań odrębnych stosuje się przepisy postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych** - art. 479^{1a};
- **zlikwidowaniu, występującej w praktyce, konkurencji przepisów dotyczących właściwości sądów w sprawach gospodarczych** - poprzez uchylenie art. 479³ oraz zmianę treści art. 17 pkt 4;
- **przesądzeniu właściwości rzeczowej sądów okręgowych w sprawach o uchylenie, stwierdzenie nieważności albo o ustalenie nieistnienia uchwał organów osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną oraz w sprawach o zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji** - art. 17 pkt 4² i 4³;
- **likwidacji szczególnej zdolności sądowej w postępowaniu przed sądem gospodarczym** - uchylenie art. 479⁷ Kpc;
- **wprowadzeniu zasady niebadania przez sąd z urzędu niewłaściwości usuwalnej sądu** - art. 202;
- **możliwości ukarania strony lub pełnomocnika grzywną, jeżeli powołano się w złej wierze na okoliczności, które skutkowały odroczeniem rozprawy** (art. 214 § 2 i 3);
- **pozbawieniu referendarzy sądowych istniejącego prawa orzekania o kosztach sądowych**, co do zasady i wysokości, w każdym przypadku, gdy rozstrzygnięcie nie zostało zamieszczone w orzeczeniu kończącym sprawę - art. 108¹;

Rozszerzenie kompetencji referendarzy sądowych nastąpiło w następujących kierunkach:

- wydawanie zarządzeń wzywających do uzupełnienia braków formalnych pism procesowych oraz wzywających do uiszczenia należnej opłaty sądowej, zwrot pism po bezskutecznym upływie terminu do ich uzupełnienia lub opłacenia - art. 130⁵, art. 479^{8a} § 6;
- wydawanie postanowień w przedmiocie stwierdzenia prawomocności orzeczeń - art. 364 § 2;
- wydawanie wszelkich zarządzeń w postępowaniu upominawczym - art. art. 497¹ § 3;
- nadawanie, z pewnymi wyjątkami, klauzul wykonalności - art. 781 § 1¹;
- wykonywanie czynności rejestrowych, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy - art. 509¹ § 2.

Biuro Legislacyjne nie zgłasza zastrzeżeń do ustawy. Jednakże należy zwrócić uwagę, że z punktu widzenia jednoznaczności przepisów art. 4 ustawy powinien zostać doprecyzowany tak, aby z jego treści wynikało, że powołane w nim przepisy dotyczą Kodeksu postępowania cywilnego.

- w art. 4:
  - a) w ust. 2 po wyrazach "art. 795¹" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1,"
  - b) w ust. 3:
    - po wyrazach "art. 182¹" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1,"
    - po wyrazach " art. 182¹ § 2" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1",
  - c) w ust. 4 po wyrazach "art. 479¹¹" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1,"
  - d) w ust. 5 po wyrazach "art. 214 § 2 i 3" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1,".

Opracowała:

Aleksandra Sulkowska